

INFORMACJE DLA ŚWIADKÓW

WYPADKU MORSKIEGO

Wszystkie wypadki morskie na wodach terytorialnych Wielkiej Brytanii oraz na brytyjskich statkach na całym świecie mogą zostać poddane badaniu przez Biuro Badania Wypadków Morskich (ang. Marine Accident Investigation Branch, MAIB).

Gdy dojdzie do wypadku morskiego, przedstawiciele licznych instytucji pojawiają się jednocześnie na miejscu zdarzenia i starają się ustalić, co zaszło. Podobne pytania, różniące się nieco naciskiem na poszczególne aspekty sprawy, zadawane będą przez policję, urzędników państwowych, prawników, ubezpieczycieli oraz inspektorów ds. badania wypadków morskich. Może to być przyczyną pewnej dezorientacji świadków.

Niniejsza publikacja przedstawia prawa i obowiązki świadków podczas przesłuchania oraz po przesłuchaniu przez inspektorów Biura Badania Wypadków Morskich.

Marine Accident Investigation Branch (Biuro Badania Wypadków Morskich)

Biuro Badania Wypadków Morskich stanowi niezależny organ Ministerstwa Transportu z siedzibą w Southampton. MAIB prowadzi dochodzenia w sprawie wszelkich typów wypadków morskich, zarówno dotyczących statków jak i znajdujących się na nich ludzi. Podstawowym celem dochodzeń prowadzonych przez

Ochrona danych

MAIB wykonuje swoją pracę na mocy przepisów rozporządzeń 2012 dotyczących żeglugi handlowej (zgłaszanie i badanie wypadków). Przepisy te oraz sekcje 259, 260 i 267 Ustawy o żegludze handlowej z 1995 r., na mocy których przepisy te zostały wydane, umożliwiają MAIB uzyskanie wszelkich informacji niezbędnych do przeprowadzenia dochodzenia.

Uprawnienie MAIB do przetwarzania danych osobowych jest zgodne z postanowieniami art. 6 ust. 1 lit. e ogólnego rozporządzenia o ochronie danych (RODO), zgodnie z którym, *przetwarzanie jest niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub władzy publicznej powierzonej administratorowi*. Wyjaśniono to bardziej szczegółowo w sekcji 8 ustawy o ochronie danych z 2018 r.

MAIB wykorzystuje opisane powyżej dane osobowe w celu sprawnego prowadzenia dochodzeń. Informacje te są chronione przed ujawnieniem zgodnie z sekcją 259(12) ustawy o żegludze handlowej z 1995 r. oraz postanowieniami przepisów dotyczących żeglugi handlowej (zgłaszania i dochodzenia w sprawie wypadków) z 2012 r. Regulacji 13.

Aby dowiedzieć się więcej o tym, jak RODO wpływa na sposób, w jaki wykorzystujemy i przechowujemy Twoje dane, przejdź do:

<https://www.gov.uk/government/organisations/marine-accident-investigation-branch/about/personal-information-charter>

Porady i informacje

Adres MAIB, pod którym można uzyskać dalsze informacje o działalności Biura i o konkretnych wypadkach:

Marine Accident Investigation Branch

First Floor, Spring Place
105 Commercial Road

Southampton
SO15 1GH

United Kingdom

Telefon:

+44 (0)23 8039 5500

E-mail:

iso@maib.gov.uk

Strona internetowa: www.gov.uk/maib

sporządzeniu oświadczenia świadek będzie mógł je osobiście przeczytać lub może ono zostać odczytane na głos przez inspektora przed podpisaniem przez świadka.

Podobnie jak nagrania z przesłuchania, oświadczenia mają charakter poufny. MAIB nie ujawnia faktu złożenia oświadczenia przez świadka i nie ujawnia jego treści, z wyjątkiem przypadków objętych nakazem sądu. Świadek lub jego adwokat może otrzymać kopię oświadczenia i może ją zachować. Świadek ma prawo przekazać kopię swojego oświadczenia osobom trzecim, jeżeli sobie tego życzy, ale MAIB nie może tego zrobić w imieniu świadka.

Raporty z dochodzenia

Pełne wyniki wszystkich dochodzeń MAIB ogłaszane są w publicznie dostępnym raporcie. Przed publikacją raportu, jego wersja robocza jest przesyłana do wglądu wszystkim osobom, które udzieliły istotnych informacji lub których reputacja może uciepieć na jego publikacji. Osoby te mogą zgłosić do MAIB uwagi dotyczące wersji roboczej raportu w odniesieniu do jego zgodności z prawdą oraz zawartej w nim analizy w ciągu 30 dni (okres konsultacji). Okres konsultacji następuje zazwyczaj po upływie około czterech miesięcy od wypadku.

MAIB jest ustalenie przyczyn i okoliczności wypadków, co umożliwi uniknięcie podobnych zjść w przyszłości.

MAIB nie szuka winnych i **nie** jest instytucją kontrolną ani organem ścigania.

Zadaniem MAIB jest ocena wypadków i incydentów, badanie przypadków mających szersze konsekwencje związane z bezpieczeństwem żegluga oraz podawanie do wiadomości publicznej wyników dochodzenia. Ocena zjść i wyniki dochodzenia mogą prowadzić do wydania przez MAIB zaleceń dotyczących bezpieczeństwa odpowiednim osobom i organizacjom. W przeszłości odbiorcami zaleceń tego typu były: Agencja Morska i Straż Przybrzeżna (ang. Maritime and Coastguard Agency, MCA), towarzystwa klasyfikacyjne, właściciele/armatorzy statków, kierownictwo przystani i inne podmioty.

W ramach dochodzenia MAIB przesłuchuje świadków w celu poznania przebiegu i przyczyn wypadku. Oznacza to rozmowy z osobami pośrednio powiązanymi z zjściem, a także osobami biorącymi w nim udział lub naocznymi świadkami. Dla ułatwienia, wszystkie te osoby określane są jako świadkowie.

Przesłuchania przez MAIB prowadzone są na mocy Ustawy o żegludze handlowej z 1995 r., ust. 256, oraz przepisów wykonawczych. Na mocy ustawodawstwa inspektorzy są upoważnieni do żądania stawienia się świadka w celu przesłuchania, a świadkowie są zobowiązani do udzielania odpowiedzi na pytania inspektora zgodnie z prawdą. Odmowa udzielania zeznań stanowi naruszenie przepisów Ustawy o żegludze handlowej.

W celu ochrony świadków MAIB obowiązują następujące zasady:

- ▶ prawdziwe zeznania udzielone MAIB podczas przesłuchania nie mogą zostać wykorzystane do obciążenia świadka (lub jego współmałżonka) przed sądem;
- ▶ wszystkie informacje uzyskane w trakcie przesłuchania są traktowane przez MAIB jako poufne i mogą zostać ujawnione wyłącznie na mocy decyzji sądu¹; oraz
- ▶ MAIB nie wolno ujawniać nazwisk przesłuchiwanym świadkom.

Przebieg przesłuchania

Przesłuchanie odbywa się wyłącznie w obecności świadka i inspektorów. Świadek może jednak wyznaczyć osobę towarzyszącą obecną podczas przesłuchania. Osobą towarzyszącą może być dowolna osoba znana świadkowi. Może ona udzielać świadkowi porad w dowolnej kwestii, ale nie wolno jej przeszkadzać w udzieleniu bezpośredniej odpowiedzi przez świadka na pytania inspektorów.

Świadek powinien rozważyć, kto powinien mu towarzyszyć, oraz czy obecność innej osoby podczas przesłuchania leży w jego własnym interesie. Zdarza się, że interesy przedstawiciela armatora lub ubezpieczyciela różnią się znacznie od interesów świadka. Podczas przesłuchania świadkowie często pytani są o przebieg ich pracy dla danej firmy i muszą odpowiadać szczerze. Jeżeli zdaniem świadka obecność pracodawcy lub przedstawiciela innego podmiotu podczas przesłuchania może stanowić przeszkodę w udzieleniu odpowiedzi zgodnych z prawdą, należy powiadomić o tym inspektora, który może wyłączyć te osoby z przesłuchania.

¹ Sąd oznacza Sąd Najwyższy w Anglii, Walii i Irlandii Północnej oraz Najwyższy Sąd Cywilny w Szkocji.

Jeżeli inspektor ma uzasadnione powody, aby podejrzewać, że obecność innych osób podczas przesłuchania stanowi przeszkodę we właściwym przebiegu dochodzenia, może on wyłączyć te osoby z przesłuchania.

Inspektorzy MAIB mogą wyłączyć z przesłuchania wyznaczonego przedstawiciela świadka, ale nie mają prawa do wykluczenia adwokata działającego wyłącznie w imieniu świadka. Jeżeli osoba towarzysząca zostanie wykluczona z przesłuchania, świadek będzie mieć możliwość wyznaczenia innego przedstawiciela.

Jeżeli w trakcie przesłuchania świadek stwierdzi, że obecność osób postronnych stanowi przeszkodę w udzielaniu odpowiedzi na pytania, powinien o tym również powiadomić inspektora, który zażąda opuszczenia pomieszczenia przez osoby postronne podczas części przesłuchania.

Nagranie przesłuchania i oświadczenie

Przesłuchania prowadzone przez inspektorów MAIB na terenie jurysdykcji Wielkiej Brytanii są nagrywane. Zgodnie z zasadami MAIB są to jedyne nagrania audio lub wideo, które wolno wykonywać w celu zabezpieczenia rzetelnego przebiegu dochodzenia. Poza terenem jurysdykcji Wielkiej Brytanii inspektorzy MAIB są zobowiązani do uzyskania zgody świadka na dokonanie zapisu przesłuchania.

Nagrania wszystkich przesłuchań są chronione prawem brytyjskim i nie zostają ujawniane żadnym osobom spoza MAIB, z wyjątkiem przypadków w których wydano odpowiedni nakaz sądu Wielkiej Brytanii. Kopie nagrania nie są udzielane świadkom, ale mogą oni zażądać sprawdzenia zapisu przesłuchania na etapie konsultacji (patrz niżej).

Oprócz nagrania audio lub wideo, inspektor może poprosić świadka o podpisanie pisemnego oświadczenia zawierającego podsumowanie zeznań. Treść oświadczenia może zawierać opis kwalifikacji świadka i inne dane, relację świadka i jego osobiste opinie na temat incydentu, którego dotyczy dochodzenie. Po